

Sygn. akt V Ca 1457/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia (del) Dorota Walczyk
------------------------	-------------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. E.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna, Oddział w P.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z dnia 21 stycznia 2021 r., Sygn. akt I C 1030/20

I. oddala apelację,

II. zasądza od P. E. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej, Oddział w P. kwotę 135 zł (sto trzydzieści pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Dorota Walczyk

Sygn. akt V Ca 1457/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 lutego 2020 r. P. E. domagała się zasądzenia na swoją rzecz od (...) z siedzibą w K. kwoty 250 euro wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 28 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że wierzytelność względem pozwanego przysługuje jej na podstawie rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie EWG nr 295/91, z tytułu utraconego lotu w dniu 27 sierpnia 2019 r. na trasie z F.-B. o nr rejsu (...), realizowanego przez pozwanego przewoźnika z uwagi na opóźnienie lotu nr (...) z dnia 27 sierpnia 2019 r. na trasie z W. do F..

Pozwana spółka w złożonej odpowiedzi na pozew domagała się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu swego stanowiska pozwana wskazywała, iż opóźnienie lotu z W. do F. wynosiło 1 godzinę 17 minut i było spowodowane przyczynami zewnętrznymi, niezależnymi od przewoźnika. W ocenie pozwanej, w sytuacji w

której nadzwyczajne okoliczności nie zaistniałyby P. E. miałyby na lotnisku we F. wystarczającą ilość czasu na odbycie odprawy do lotu do B..

Wyrokiem z dnia 21 stycznia 2021 r., sygn. akt I C 1030/20, Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 287 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniosła powódka, skarżąc go w całości. Orzeczeniu Sądu pierwszej instancji zarzuciła naruszenie:

- art. 5 ust. 3 w zw. z punktem 15 preambuły Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91, poprzez jego nieprawidłową wykładnię, polegającą na przyjęciu, że samo wystąpienie decyzji kierownictwa lotów w stosunku do danego samolotu w każdym przypadku stanowi nadzwyczajną okoliczność uzasadniającą zwolnienie z odpowiedzialności odszkodowawczej;

- art. 5 ust. 3 w zw. z punktem 1 i 4 preambuły Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 poprzez jego nieprawidłową wykładnię, polegającą na przyjęciu, że okoliczności mające miejsce w czasie poprzednich lotów i wpływające na wykonanie kolejnych lotów mieszczą się w zakresie pojęcia nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków, co jest wynikiem ograniczenia się do literalnego brzmienia przepisu, z pominięciem wykładni systemowej i funkcjonalnej;

- art. 87 § 1 w zw. z art. 87 § 2 k.p.c. poprzez umocowanie jako pełnomocnika pozwanej radcą prawnego M. K., podczas gdy udzielający pełnomocnictwa F. W. nie ma umocowania do udzielania dalszych pełnomocnictw;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez czynienie ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie wyłącznie w oparciu o wskazania strony pozwanej, jakoby opóźnienie przedmiotowego lotu wynikało wyłącznie z decyzji służb kontroli ruchu lotniczego będących rezultatem ograniczonej przepustowości na lotnisku we F. (...), spowodowanych złymi warunkami meteorologicznymi, podczas gdy brak jakichkolwiek obiektywnych dowodów, by przepustowość we F. (...) była ograniczona, w tym nie uprawdopodobniają tego raporty meteorologiczne;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie przez Sąd granic swobodnej oceny dowodów polegające na wyprowadzeniu w oparciu o materiał dowodowy przedstawiony przez pozwaną wniosku, że spełniła ona ciężący na niej obowiązek podjęcia wszelkich racjonalnych środków i nie miała realnej możliwości uniknięcia opóźnienia, podczas gdy w przypadku racjonalnego zaplanowania siatki lotów w ogóle nie doszłoby do powstania opóźnienia w czasie przedmiotowego lotu.

W oparciu o ww. zarzuty powódka wniosła o zmianę wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej kwoty 250 EUR wraz z odsetkami od dnia 28 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanej zwrotu kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Z uwagi na to, że niniejsza sprawa podlega rozpoznaniu według przepisów o postępowaniu uproszczonym, stosownie do treści art. 505¹³ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy ograniczył uzasadnienie wyroku do wyjaśnienia jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd odwoławczy podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy oraz akceptuje wnioski wywiedzione z tych ustaleń, wskazując iż podjęte rozstrzygnięcie znajduje oparcie w obowiązujących przepisach oraz w wywiedzionych na ich podstawie niewadliwych rozważaniach prawnych, które Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że nie zasługuje na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten przyznaje sądowi swobodę w ocenie zebranego materiału dowodowego, zaś zarzut naruszenia tego uprawnienia tylko wtedy można uznać za usprawiedliwiony, jeżeli sąd zaprezentuje rozumowanie sprzeczne z regułami logiki bądź doświadczeniem życiowym. Dla skuteczności zarzutu naruszenia ww. przepisu nie wystarcza samo twierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. Jeżeli zaś z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu na podstawie tego samego materiału dowodowego dawały się wysnuć wnioski odmienne (por. wyrok SN z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00). Zwalczenie oceny dowodów nie może polegać tylko na przedstawieniu własnej, korzystnej dla apelującego wersji ustaleń opartej na jego subiektywnej ocenie, lecz konieczne jest przy posłużeniu się argumentami wyłącznie jurydycznymi wykazanie, że określone w art. 233 § 1 k.p.c. kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów zostały naruszone, co miało wpływ na wynik sprawy.

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji dokonał niebudzących wątpliwości ustaleń faktycznych, nie uchybiając przy tym zasadom określonym w art. 233 § 1 k.p.c. Ocenie tej nie można zarzucić dowolności. Istota rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy sprowadzała się do odpowiedzi na pytanie czy strona pozwana udowodniła wystąpienie po swojej stronie przesłanki egzoneracyjnej uwalniającej ją od odpowiedzialności z tytułu odszkodowania wynikającego z odwołania lotu.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wyjaśniła, że lot nr (...) na trasie z W. do F. został opóźniony z uwagi na 12 minutowe opóźnienie wcześniejszego tzw. lotu rotacyjnego, czyli lotu wykonywanego tym samym samolotem i obsługiwanego przez tę samą załogę na „odwrotnej” trasie, tj. z F. do W. oraz 54 minutowe opóźnienie spowodowane decyzją kierownictwa lotów z uwagi na warunki pogodowe panujące na lotnisku docelowym oraz problemy z przepustowością. Jak wynika z załączonego do odpowiedzi na pozew wyciągu z systemu (...), począwszy od godz. 11:17 UTC do godz. 11:46 UTC kierownictwo lotów odkładało moment startu lotu względem pierwotnie zaplanowanej godziny 12:40 UTC, przydzielając ostatecznie slot na godz. 13:54 UTC. Pozwana przedstawiła również raport meteorologiczny (...), stanowiący zapis warunków pogodowych panujących w dniu 27 sierpnia 2019 r. (dzień lotu nr (...)) nad lotniskiem we F., w którym wskazano, że o godz. 11:00 UTC, tj. na krótko przed planowaną godziną startu lotu oraz jak wskazano wyżej w momencie podejmowania decyzji przez kierownictwo lotów o starcie lotu, nad lotniskiem we F. przeszła burza.

W ocenie Sądu Okręgowego, trafnie Sąd Rejonowy stwierdził, w oparciu o całokształt zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, iż decyzja kierownictwa lotów o wstrzymaniu lotu ze względu na panujące warunki pogodowe niewątpliwie była okolicznością nadzwyczajną i stanowiła w stosunku do tego przewoźnika lotniczego zdarzenie o charakterze zewnętrznym, na które nie miał wpływu i któremu nie mógł zapobiec.

Materiał dowodowy daje podstawy do ustalenia, iż do utraty przez powódkę lotu nr (...) z F. do B. doszło w wyniku decyzji służb kontroli lotów o opóźnieniu startu lotu nr (...) na trasie z W. do F., podyktowanej niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi występującymi na lotnisku we F. dnia 27 sierpnia 2019 r. Niedogodne warunki meteorologiczne, które zostały udokumentowane przez stronę pozwaną wyciągiem z systemu (...), spowodowały dezorganizację ruchu lotniczego, opóźnienie w przydziale slotów i następnie utratę przez powódkę dalszego lotu nr (...) do B.. Powódka dotarła do B. pierwszym dostępnym lotem alternatywnym zapewnionym przez pozwaną z 4-godzinnym opóźnieniem.

W tym miejscu podkreślić należy, iż stosownie do art. 5 ust. 3 rozporządzenia 261/2004 obsługujący przewoźnik lotniczy nie jest zobowiązany do wypłaty rekompensaty przewidzianej w art. 7, jeżeli może dowieść, że odwołanie jest spowodowane zaistnieniem nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków. W orzecznictwie TSUE przyjmuje się, że przez nadzwyczajne okoliczności rozumie się takie zdarzenia, które nie wpisują się, ze względu na swój charakter ani swoje źródło, w ramy normalnego wykonywania działalności danego przewoźnika lotniczego i nie podlegają jego skutecznej kontroli (wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 4 maja 2017 r., C-315/15, wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 19 listopada 2009 r., połączone sprawy C-402/07 i C-432/07). W punkcie 15 preambuły rozporządzenia 261/2004 wskazano, że za nadzwyczajne okoliczności powinno się uważać sytuację, gdy decyzja kierownictwa lotów w stosunku do danego samolotu spowodowała danego dnia powstanie dużego opóźnienia, przełożenie lotu na następny dzień albo odwołanie jednego lub więcej lotów tego samolotu pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków przez zainteresowanego przewoźnika, by uniknąć tych opóźnień lub odwołań lotów.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że decyzja kierownictwa lotów o wstrzymaniu lotu nr (...) na trasie z W. do F. ze względu na panujące warunki pogodowe, nie może być uznana inaczej, niż za nadzwyczajną okoliczność w rozumieniu art. 5 ust. 3 rozporządzenia 261/2004. Podkreślić należy, że decyzje kierownictwa lotów danego lotniska mają charakter zewnętrzny, niezależny od przewoźnika lotniczego i pozostający poza jego kontrolą. Przewoźnik ma niewątpliwie obowiązek do zastosowania się do tego rodzaju decyzji i ograniczeń. Przeciwnie stanowisko, i tym samym wykonanie połączenia lotniczego wbrew jego odwołaniu czy przesunięciu godziny odlotu przez kontrolę lotów prowadziłoby bez wątpienia do bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa pasażerów. Wprowadzenie nawet czasowych ograniczeń w udzielaniu przez kontrolę lotów zgody na start i lądowanie samolotów, związanych z niedogodnymi warunkami atmosferycznymi kaskadowo wpływa na płynność ruchu lotniczego, który w przypadku lotnisk o dużym natężeniu, którym niewątpliwie jest lotnisko we F., nie może być przywrócony bez odwołania czy opóźnienia części lotów. Nie ulega wątpliwości Sądu Okręgowego, iż powyższe wynika z przepustowości lotniska, nie zaś z możliwości przewoźnika.

W ocenie Sądu Okręgowego przewoźnik nie miał również możliwości podjęcia żadnych racjonalnych środków by uniknąć ww. opóźnienia startu lotu z W. do F.. Jak już bowiem wyżej wskazano, decyzje kierownictwa lotów danego lotniska mają charakter zewnętrzny, niezależny od przewoźnika lotniczego i pozostający poza jego kontrolą. Dodatkowo, do decyzji służb kontroli lotów o przesunięciu godziny startu lotu nr (...) doszło niedługo przed planowanym wylotem powódki z lotniska w W.. W ocenie Sądu Okręgowego w tak krótkim czasie przewoźnik nie miał możliwości powzięcia żadnych środków, które mogłyby pozwolić uniknąć utraty przez powódkę dalszego lotu do B. w tym samym dniu.

W konsekwencji stwierdzić należy, że opóźnienie lotu nr (...) wynikające z decyzji służb zarządzających ruchem lotniczym, której nie mógł przewidzieć przewoźnik, a tym bardziej na nią wpłynąć, co wpłynęło na utratę przez powódkę dalszego lotu do B., należy uznać za nadzwyczajną, niezależną od przewoźnika, przyczynę opóźnienia. Tym samym za nieuzasadniony należało uznać zarzut dotyczący naruszenia art. 5 ust. 3 Rozporządzenia (WE) z dnia 11 lutego 2004 r.

Podkreślić przy tym należy, iż zasada rotacyjnego korzystania z lotu jest jedyną rozsądną organizacją lotów, również z punktu widzenia konsumenta. W przeciwnym razie, linie lotnicze, celem uniknięcia lub zminimalizowania czasu opóźnienia, musiałyby zabezpieczyć na ewentualne loty inne samoloty, które musiałyby oczekiwać na lotniskach, co generowałoby duże większe koszty działalności przedsiębiorstwa. W konsekwencji, większe koszty działalności przedsiębiorstwa generowałyby wyższe opłaty za bilety. Zatem, tak przyjęta organizacja transportu lotniczego jest jedyną rozsądną z punktu widzenia ekonomiki przedsiębiorstwa. Zauważyć przy tym należy, iż decyzja kontrolerów lotu, wpłynęła na całą siatkę zaplanowanych połączeń, zaś przewoźnik nie mógł podjąć żadnych racjonalnych środków by temu zapobiec. Złe warunki atmosferyczne powodując opóźnienie części zaplanowanych lotów, wywołują efekt domina i opóźnieniom nie ulegają jedynie loty zaplanowane dla danego statku powietrznego, ale dla różnych statków powietrznych i nie tylko należących do floty danego przewoźnika, ale i innych operujących w danym porcie

lotniczym przewoźników. Poziom dezorganizacji pracy przewoźników i lotniska jest znaczny i nie pozwala na dokładne dokumentowanie każdego opóźnienia każdego statku powietrznego, a w tym zaplanowanie odpowiednich przepustów czasowych niwelujących całkowicie wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności.

Za niezasadny należało również uznać zarzut naruszenia art. 87 § 1 w zw. z art. 87 § 2 k.p.c. Jak bowiem wynika z załączonego przez stronę pozwaną wydruku z KRS, F. W. jest osobą reprezentującą zagranicznego przedsiębiorcę, tj. D. L. A., w oddziale, wobec czego był uprawniony do udzielenia pełnomocnictwa dla radcy prawnego M. K. do reprezentowania pozwanej spółki w niniejszym procesie. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z 26 lutego 2014 r., sygn. akt III CZP 103/13, osoba upoważniona do reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego w oddziale jest upoważniona do jego reprezentowania w postępowaniu sądowym. Może również skutecznie udzielić pełnomocnictwa występującym w sprawie pełnomocnikom procesowym, podobnie jak ma to miejsce w odniesieniu do prokurenta (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2013 r., III CZP 45/13, BSN 2013, nr 1, poz. 37). W rezultacie, sam fakt ujawnienia danej osoby w rejestrze przedsiębiorców jako „reprezentanta” przedsiębiorcy zagranicznego w oddziale stwarza podstawę do uznania, że może ona skutecznie udzielać pełnomocnictw procesowych w imieniu przedsiębiorcy zagranicznego.

Mając na uwadze powyższe rozważania żaden z podniesionych w apelacji zarzutów, tak procesowych jak i materialnych nie zasługiwał na uwzględnienie. W konsekwencji, Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania w instancji odwoławczej orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r.

Dorota Walczyk